

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C60 – BIN6**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 8 december 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de wijziging van het Vlaams personeelsstatuut wat betreft de mandaatfuncties van het topkader	3
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het instellen van beroep bij de Raad van State in het kader van het algemeen bestuurlijk toezicht overeenkomstig artikel 258 en 259 van het Gemeentedecreet	6
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de taks op windmolens	9
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het dossier van de niet-benoeming van een aantal kandidaat-burgemeesters	13
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de besparingsmaatregelen bij het inburgeringsbeleid in Brussel en de gevolgen ervan voor de vzw bon (Brussels Onthaalbureau)	15

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de wijziging van het Vlaams personeelsstatuut wat betreft de mandaatfuncties van het topkader

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, op 30 oktober 2009 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de aanwijzing in de mandaatfuncties van N-niveau en van algemeen directeur. De voorgestelde wijziging van het personeelsstatuut is van toepassing op extern geselecteerde kandidaten voor mandaatfuncties in het topkader van de Vlaamse administratie, met andere woorden: kandidaten die op dat moment nog geen statutair ambtenaar bij de Vlaamse overheid zijn. Externe kandidaten konden voor het eerst deelnemen aan de selectie voor mandaatfuncties tijdens de laatste benoemingsronde van vorige legislatuur. Dat was tot nog toe de enige keer dat dit gebeurde. De indienstneming van deze externen gebeurde via een contract van onbepaalde duur.

Door de voorgestelde wijzigingen zouden externe kandidaten voortaan de keuze krijgen tussen ofwel een vaste benoeming bij de diensten van de Vlaamse overheid en vervolgens een tijdelijke aanwijzing in de betrokken mandaatfuncties ofwel een indienstneming bij arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur. Deze tweede optie biedt geen onbelangrijke voordelen. Voor een mandaatfunctie van N-niveau is de terugvalgraad die van directeur-generaal, voor de functie van algemeen directeur is de terugvalgraad die van adjunct-directeur-generaal, echter wel met dezelfde salarisschalen als die van de mandaatgraad. Op het moment dat een mandaathouder zijn functie neerlegt en terugvalt op de terugvalgraad, behoudt hij dus zijn loon, enkel de mandaattoelage valt dan weg. Bovendien biedt een benoeming de gekende voordelen van moeilijker ontslag, levenslange jobzekerheid en vooral een aanzienlijk pensioenverschil.

Het voorontwerp van besluit voorziet in een overgangsregeling voor de huidige statutaire mandaathouders die vóór hun aanwijzing in de mandaatfunctie ambtenaar waren van een lagere graad. Zij worden alsnog benoemd in de voorziene terugvalgraden van directeur-generaal of adjunct-directeur-generaal met datzelfde loonbehoud. Slachtoffer van deze regeling zijn de externen die bij de vorige benoemingsronde een mandaatfunctie kregen op basis van een contract van onbepaalde duur. Hun mandaat van 6 jaar kan in principe slechts eenmaal verlengd worden. Worden ze daarna, ondanks jaarlijkse gunstige evaluaties, expertise, ervaring en kennis gewoon op straat gezet, terwijl nieuwe externen in dezelfde mandaatfuncties met dezelfde verantwoordelijkheden vastbenoemd worden?

Ook de Inspectie van Financiën is niet mals voor dit voorontwerp van besluit. Zo merkt zij op dat het bieden van de keuze tussen een contract of een voorafgaande benoeming aan een kandidaat, een afstand van bevoegdheid inhoudt waarvoor geen decretale basis is en waarvoor de Vlaamse Regering in feite niet bevoegd is. De vraag wordt bovendien gesteld of het mandaat wel kan worden opgenomen alvorens de proeftijd binnen de benoeming tot ambtenaar is beëindigd. De Inspectie van Financiën geeft met een expliciete verwijzing naar deze en andere fundamentele vragen en opmerkingen, dan ook een ongunstig advies.

Ook vanuit het standpunt van efficiëntie van de overheid zijn sterke vragen te stellen bij dit voorontwerp. De gecreëerde terugvalgraden situeren zich immers op het niveau van directeur-generaal en adjunct-directeur-generaal. Voor deze functies zijn slechts een beperkt aantal plaatsen aanwezig binnen de Vlaamse administratie. Het is niet denkbeeldig dat er door deze nieuwe regeling op een bepaald moment meer directeuren-generaal en adjunct-directeuren-generaal zullen zijn dan er plaatsen voorhanden zijn. Bovendien zal er binnen

deze groep een onderscheid zijn tussen de beter betaalde voormalige mandaathouders en de anderen. Dit creëert op termijn niet alleen een budgettaire meerkost, waar ook de Inspectie van Financiën naar verwijst, maar het staat ook haaks op de inspanningen om meer doorstroommogelijkheden te creëren binnen de Vlaamse administratie. Meer zelfs, op termijn creëert men een Mexicaans leger van directeuren-generaal en adjunct-directeuren-generaal. Mijnheer de minister, ik denk dat dit zeker niet de bedoeling is.

Ten slotte is het onbegrijpelijk dat de Vlaamse Regering beslist heeft om de hele regeling al meteen te laten toepassen door haar diensten. Nochtans moet dit voorontwerp nog voorgelegd worden aan zowel de Raad van State als aan Sectorcomité XVIII van de Vlaamse Gemeenschap voor onderhandelingen met de vakbonden. Vooral gezien de juridische opmerkingen die reeds gemaakt werden in het negatieve advies van de Inspectie van Financiën, valt te verwachten dat ook de Raad van State het nodige voorbehoud zal maken bij dit voorontwerp.

Mijnheer de minister, hoe zult u de discriminatie opvangen ten opzichte van niet-ambtenaren die momenteel een mandaatfunctie uitoefenen en dus niet met terugwerkende kracht een beroep zullen kunnen doen op een benoeming in een terugvalgraad?

Op welke manier zal de efficiënte werking van de Vlaamse administratie gegarandeerd worden als het aantal directeuren-generaal en adjunct-directeuren-generaal op termijn toeneemt onder invloed van de voorgestelde regeling, zowel op organisatorisch en budgettair vlak, als op het vlak van het afremmen van doorstroommogelijkheden voor andere ambtenaren?

Hoe verantwoordt u dat de voorgestelde regeling nu al toegepast wordt, ondanks het ongunstige advies van de Inspectie van Financiën, dat er zelfs op wijst dat de Vlaamse Regering in dezen onbevoegd is, en zonder dat er al een advies van de Raad van State is?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer De Meulemeester, enkele zaken kloppen niet in uw uiteenzetting. Vanaf de derde ronde worden vacatures altijd opengesteld voor externen. Onlangs is in mijn bevoegdheidsdomein nog een externe aangesteld als administrateur-generaal bij Toerisme Vlaanderen.

Het klopt evenmin dat er voor een beslissing van de Vlaamse Regering een decretale basis nodig zou zijn. De regering is bevoegd voor het personeelsstatuut. Dat is in alle democratieën zo. De regering organiseert haar personeel. Het parlement kijkt erop toe. We zijn daartoe bevoegd. De basis ligt in de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. De enige beperking voor de Vlaamse Regering is dat ze gebonden is door het ‘algemene principes koninklijk besluit’ (APKB). In elk normaal democratisch stelsel bepaalt de regering het personeelsstatuut van haar personeelsleden.

Er is geen sprake van discriminatie tegenover vroeger aangestelden. De beoordeling van gelijke behandeling moet gebeuren voor situaties die zich gelijktijdig voordoen. Mensen die destijds in de derde ronde of later binnengekomen zijn in een contractuele functie, kunnen zich niet op het gelijkheidsbeginsel beroepen ten aanzien van mensen die later binnenkomen en de keuze hebben tussen statutair en contractueel. Dit schendt hun belangen niet.

Meer nog, mochten wij nu zeggen dat contractuelen die vroeger aanvaard zijn, zomaar statutair kunnen worden, dan pas zouden wij het gelijkheidsbeginsel schenden. Herinner u de problematiek van het Normalisatiedecreet, wat hier herhaaldelijk aan bod is gekomen. Op vraag van de vakbonden is toen een poging ondernomen om werk te maken van het statutair laten worden van veel contractuele medewerkers. Dat is telkens gebotst op een njet van de Raad van State. Je kunt mensen die vroeger in een contractueel stelsel zaten, enkel statutair laten worden door hen te laten deelnemen aan een nieuwe selectieprocedure. In de mate dat er nieuwe functies opengesteld worden, mogen die mensen die vroeger – zonder discriminatie

van hun rechten – in een contractueel stelsel terechtgekomen zijn, deelnemen aan die selectieprocedure. Desgevallend kunnen zij worden benoemd.

Uw vrees dat we naar een Mexicaans leger zouden gaan, is evenzeer ongegrond. De huidige herplaatsingsregeling is al een hele tijd van toepassing op het middenkader. Daar zijn tot nu toe enkel vastbenoemden. Er ontstaat geen opstopping of overtal van functies. Geen enkele N-min-1-functie is in herplaatsing, ook al is het middenkader al veel jaren statutair benoemd en tijdelijk aangesteld in een mandaat van het min-1-niveau.

Op de herplaatsingsregeling zal maar heel uitzonderlijk een beroep worden gedaan. Het is de regel dat die mandaathouders na het einde van het mandaat weer naar een ander mandaat gaan. De ervaring bij het middenkader wijst dus uit dat er geen problemen rijzen en dat er geen Mexicaans leger groeit.

We hebben beslist om die regeling heel snel te laten ingaan omdat steeds meer externen niet willen solliciteren voor functies bij de Vlaamse overheid omdat zij uit stelsels komen waar een tweede en derde pensioenpijler van toepassing is en wij die niet kunnen aanbieden voor onze contractuelen. Daardoor haken zij af. Ik geef opnieuw het voorbeeld van Toerisme Vlaanderen. In de laatste ronde haakte een van de geselecteerden af toen hij kennisnam van de voorwaarden voor contractuelen. Het was voor hem niet interessant om in te stappen.

Nu is de keuze er wel: contractueel of statutair. Het heeft vooral te maken met een gunstige pensioenregeling. Het is de bedoeling dat wij de beste mensen kunnen aantrekken. Het is bijzonder jammer dat mensen in de laatste ronde afhaken.

De heer Marnic De Meulemeester: Bedankt voor uw antwoord, mijnheer de minister. In de eerste plaats vind ik het spijtig dat de externen na twee mandaten opnieuw zullen onderworpen worden aan de selectieproef. Het zou jammer zijn dat die externen, na de expertise die ze na hun tweede mandaat hebben opgebouwd, volledig uit de boot vallen. Het is bijzonder jammer dat ze op de een of andere manier niet binnen de administratie kunnen worden gehouden, zonder dat ze opnieuw aan de selectieproef moeten deelnemen.

De Inspectie van Financiën heeft een negatief advies uitgebracht. Het is jammer dat er niet werd gewacht op het advies van de Raad van State. Het valt nog af te wachten wat dat wordt. Het is voorbarig dat de Vlaamse Regering die beslissing al heeft genomen. Ze had daarop moeten wachten, los van de herplaatsing. Mijnheer de minister, u zegt dat er geen nieuwe functies bijkomen naast die van directeur-generaal en adjunct-directeur-generaal. Indien er meerdere herplaatsingen gebeuren, wil ik toch waarschuwen dat we een bijzonder uitgebreide top hebben. Ten overstaan van het personeel moeten we daar heel voorzichtig mee zijn.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb geantwoord op het probleem van de inwerkingtreding. De regering heeft goed geantwoord op de opmerkingen van de Inspectie van Financiën.

Mijnheer De Meulemeester, ik begrijp u niet dat u het jammer vindt dat de externen, nadat ze twee mandaten hebben uitgeoefend, opnieuw worden onderworpen aan een selectieproef. Dat is voor iedereen hetzelfde. Ze moeten de generieke proeven niet meer afleggen. Ze hebben die al afgelegd toen ze binnenkwamen, maar de regeling om te solliciteren voor een nieuw mandaat nadat je twee keer een mandaat hebt vervuld, ongeacht of je van een interne of externe dienst komt, is voor iedereen hetzelfde. Iemand die intern was en die twee mandaten heeft gehad, en die bijvoorbeeld van Wegen en Verkeer naar Ruimtelijke Ordening verhuist, moet opnieuw solliciteren en geselecteerd worden. Er is geen onderscheid tussen internen en externen. Dat verandert helemaal niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het instellen van beroep bij de Raad van State in het kader van het algemeen bestuurlijk toezicht overeenkomstig artikel 258 en 259 van het Gemeentedecreet

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in het kader van het bestuurlijk toezicht voorziet het Gemeentedecreet voor gemeenteraadsleden en derden in de mogelijkheid om tegen een besluit van de gemeenteraad in de eerste plaats klacht in te dienen bij de toezichthoudende overheid, de gouverneur en de minister, en in de tweede plaats in beroep bij de Raad van State. Er wordt gesteld dat de termijn om bij de Raad van State een beroep in te stellen, wordt gestuit tot de toezichthoudende overheid een beslissing heeft genomen.

De ratio legis van het Gemeentedecreet was dat een gemeenteraadslid dus klacht kan indienen, eerst bij de toezichthoudende overheid en vervolgens bij de Raad van State. In het Gemeentedecreet werd een soort functioneel belang toegekend aan het gemeenteraadslid dat bij de Raad van State klacht zou indienen, los van het eventuele persoonlijke belang dat men bij de Raad van State zou moeten aantonen.

In de praktijk blijkt er een verschil te bestaan tussen de decreetgeving, die een functioneel belang toekent aan het gemeenteraadslid ten aanzien van de Raad van State, en de Raad van State, die daar zelf blijkbaar anders over oordeelt.

In de gemeente Puurs is de rechtspositieregeling in december 2008 goedgekeurd. Bij de rechtspositieregeling is ook bepaald dat niet-EU-onderdanen ook gemeentelijk ambtenaar kunnen worden. Daartegen is door een gemeenteraadslid klacht ingediend bij de gouverneur op 21 december 2008. De gouverneur wees de klacht af op 6 februari 2009 en dan diende het gemeenteraadslid, conform artikel 259 van het Gemeentedecreet, klacht in bij de Raad van State. In het verslag van de auditeur van 15 juni 2009 staat dat hij het functioneel belang niet kan invoeren. Een klager moet wel zijn persoonlijk belang kunnen aantonen opdat de klacht als ontvankelijk zou worden beschouwd.

In die zaak is een voorlopig arrest geveld op 13 oktober 2009, dat zegt dat alleen het persoonlijk belang van de betrokkene, het gemeenteraadslid van Puurs, wordt onderzocht. Dan is er een dispuut tussen twee wetgevingen, enerzijds het functioneel belang dat wordt toegekend aan het gemeenteraadslid om naar de Raad van State te stappen tegen beslissingen van het gemeentebestuur in tweede orde, en anderzijds de wet op de Raad van State, die dat blijkbaar niet zomaar toestaat.

Uit de memorie van toelichting bij het Gemeentedecreet blijkt dat er een probleem zou kunnen rijzen. Over artikel 259 staat in de memorie van toelichting: “Hoewel de gewesten zich in beginsel niet in kunnen laten met de vereisten voor de ontvankelijkheid van een beroep bij de Raad van State, wordt het invoeren van huidige bepaling – dat men qualitate qua als gemeenteraadslid naar de Raad van State kan stappen – noodzakelijk geacht voor de uitoefening van de eigen gewestelijke bevoegdheden inzake de organisatie en de uitoefening van het administratief toezicht op de gemeente. Met het oog op een versterking van de rechtszekerheid en een transparante regelgeving inzake toezicht, wenst de Vlaamse Regering immers een decretale grondslag te geven aan de rechtspraak van de Raad van State die bepaalt dat de termijn om een beroep in te stellen bij de Raad van State tegen een beslissing van de gemeenteoverheid wordt gestuit ten voordele van degene die een klacht indient bij de toezichthoudende overheid op voorwaarde dat deze klacht wordt ingediend voor het verstrijken van de beroepstermijn en voor het verstrijken van de termijn voor het uitoefenen van het toezicht.”

Er is dus een probleem. In de memorie van toelichting geeft men toe dat, wat de ontvankelijkheidsvereisten betreft, men daar niet aan kan, maar toch heeft men in het Gemeentedecreet een functioneel belang toegekend aan het gemeenteraadslid. In de praktijk betekent dit dat de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State overeenkomstig artikelen 258 en 259 van het Gemeentedecreet, in tegenstelling tot wat ze doen uitschijnen, in de praktijk grotendeels een lege doos dreigt te worden of misschien al is, en slechts in uitzonderlijke gevallen openstaat voor gemeenteraadsleden om besluiten van de gemeenteraad op het niveau van de Raad van State juridisch aan te vechten.

Mijnheer de minister, bent u niet van oordeel dat een functioneel belang voor gemeenteraadsleden moet volstaan om besluiten van de gemeenteraad te kunnen aanvechten bij de Raad van State? Zo ja, neemt u contact op met uw federale collega om de regelgeving inzake de Raad van State zodanig bij te sturen zodat gemeenteraadsleden worden ontslagen van het aantonen van een persoonlijk belang wanneer ze een besluit van de gemeenteraad in beroep wensen aan te vechten?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, u haalt enkele zaken door elkaar. Ik ken de casus niet waar u naar verwijst. Uit uw citaat blijkt dat de auditeur zegt “dat u geen functioneel belang hebt in deze zaak, en dus moet u een persoonlijk belang aantonen”. Dat is correct, maar dat betekent nog altijd niet dat een gemeenteraadslid naar de Raad van State kan stappen als hij wel een functioneel belang heeft. Dat is de wetgeving.

Wanneer kan een gemeenteraadslid naar de Raad van State stappen na al dan niet uitputting van het klachtenrecht? Een gemeenteraadslid heeft geen beroepsrecht bij de toezichthoudende overheid, maar wel een klachtenrecht, zoals dat ook voor andere mensen openstaat. Een gemeenteraadslid kan naar de Raad van State stappen als hij of zij een persoonlijk of een functioneel belang heeft. Dat is een vaste rechtspraak van de Raad van State. Dat ligt ijzersterk vast. Bij een functioneel belang kun je altijd naar de Raad van State stappen.

Meer nog, de Raad van State heeft in terugkerende rechtspraak gezegd dat ze het functioneel belang uitbreidt tot die gevallen waarin blijkt dat niemand anders naar de Raad van State kan stappen. Dan nog behoort het tot het functioneel belang als een gemeenteraadslid alleen maar in een situatie zou komen dat geen enkele derde een ontvankelijk annulatieberoep kan instellen tegen de voorliggende beslissing. Dat staat in arrest nummer 30.004 van de Raad van State van 5 mei 1988 en arrest nummer 59.866 van 5 juni 1996. De vaste rechtspraak van de Raad van State zegt dat u bij een functioneel belang naar de Raad van State kunt stappen, en dat het functioneel belang wordt uitgebreid.

Mijnheer Van Hauthem, u stelde ook een vraag over de stuiting. Daaruit bleek niet dat u een vraag zou stellen over de termijn, dus ben ik wat terughoudend om daar direct op te antwoorden. Ik heb gevraagd om dat snel te bekijken. Als de gouverneur niet schorst binnen zijn termijn, beschikt de minister nog over een termijn van twintig dagen om eventueel wel te vernietigen, dus wordt die termijn daardoor aangevuld. Ik denk dat de termijn om naar de Raad van State te stappen, pas loopt nadat de termijn voor de minister voorbij is. Ik geef dit antwoord onder voorbehoud. Ik kan dat wel laten checken en u bezorgen. Ik dacht dat de essentie van uw vraag over het functioneel belang ging.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, we praten een beetje naast elkaar. Het nummer van het voorlopig arrest van de Raad van State is 196.946. Daaruit blijkt dat het functioneel belang van het gemeenteraadslid in het Gemeentedecreet is ingeschreven. Hij kan naar de gouverneur stappen; hij kan tegen de beslissing van de gouverneur in beroep gaan bij de Raad van State. Zo staat het in het Gemeentedecreet: “(...) als het gemeenteraadslid vindt dat een aantal, zelfs grondwettelijke, bepalingen door dit gemeenteraadsbesluit overtreden en niet gevolgd zijn.”

Dan zegt de Raad van State: “Mijnheer X, u hebt als gemeenteraadslid geen functioneel belang.” Nochtans beroept het gemeenteraadslid zich juist op het Gemeentedecreet om een functioneel belang in te roepen. Het Gemeentedecreet geeft hem de mogelijkheid om naar de Raad van State te stappen. Die zegt: “U bent wel degelijk gemeenteraadslid, maar we erkennen het functioneel belang niet.”

Er is misschien een tegenstrijd tussen enerzijds de decreetgeving, die in de memorie van toelichting toegeeft dat men decretaal niet kan beslissen over de ontvankelijkheidsvereisten die door de Raad van State worden gehanteerd, want dat is federale wetgeving, en anderzijds het gemeenteraadslid dat zich afvraagt waarom hij naar de Raad van State moet stappen qualitate qua als gemeenteraadslid, wanneer de Raad van State blijkbaar het functioneel belang als gemeenteraadslid niet erkent. Er is een botsing tussen twee wetgevingen, ten minste tussen een decreetgeving die het functioneel belang toekent aan het gemeenteraadslid, en de Raad van State die zegt: “Het is niet omdat u gemeenteraadslid bent, dat dit ontvankelijk is. U moet uw persoonlijk belang aantonen.”

Mijnheer de minister, zo staat het in dat voorlopig arrest, ik heb u de referentie gegeven. U kunt het eens rustig nagaan, en dan kunnen we er misschien op terugkomen.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, we praten over twee verschillende zaken. Wie als gemeenteraadslid een functioneel belang aantoont, kan altijd naar de Raad van State stappen.

De heer Joris Van Hauthem: Maar die wijst het af. Er staat letterlijk: “U hebt geen functioneel belang als gemeenteraadslid.”

Minister Geert Bourgeois: Neen, niet per definitie als gemeenteraadslid. Als je als gemeenteraadslid naar de Raad van State stapt, moet je aantonen dat je een functioneel belang hebt. Ik weet niet of die persoon dat heeft aangetoond.

De heer Joris Van Hauthem: Maar natuurlijk heeft hij dat aangetoond.

Minister Geert Bourgeois: Het Gemeentedecreet voorziet niet in een beroep bij de toezichthoudende overheid, ook niet voor gemeenteraadsliden. Het voorziet in een klachtenrecht voor iedereen, en spreekt niet over functioneel belang. Een klacht indienen is totaal iets anders dan een beroep aantekenen. Wie naar de Raad van State stapt, moet altijd een persoonlijk belang aantonen. Dat geldt voor iedereen, los van het feit of je een gemeenteraadslid bent, een vennootschap of een vereniging. Je moet aantonen dat je belang is geschonden. Als vereniging of vennootschap moet je aantonen dat in je statuten staat dat je gaat voor een bepaald belang, en dat dit belang is geschonden.

Als gemeenteraadslid geldt dat evenzeer. Een gemeenteraadslid kan naar de Raad van State stappen, en als hij zich beroept op zijn functioneel belang, moet hij aantonen dat dat functioneel belang is geschonden. Ik ga ervan uit dat in het arrest, dat u hier voor het eerst aanhaalt en dat ik niet ken, de Raad van State zegt: “U toont uw functioneel belang niet aan, want het gaat over een aangelegenheid waarin dat functioneel belang niet is geschonden.”

Blijft over dat die persoon zijn persoonlijk belang moet aantonen, maar dat is vaste rechtspraak van de Raad van State.

De heer Joris Van Hauthem: Dat is juist, daar zijn we het over eens.

Minister Geert Bourgeois: Ik moet geen enkel initiatief nemen om te zeggen dat de Raad van State in het vervolg rekening moet houden met het functioneel belang. Dat is vaste rechtspraak, daar ben ik 100 percent zeker van. Meer nog, ik heb u de referenties gegeven van de arresten van de Raad van State, waarin die dat nog uitbreidt en zover gaat een functioneel belang toe te kennen aan een gemeenteraadslid als het gaat over een zaak waarin geen enkele andere derde dit zou kunnen aanbrengen. Dat is dus een extensieve interpretatie daarvan.

Ik wil het arrest wel eens bekijken, maar waarschijnlijk is het zo dat de Raad van State, voorafgegaan door het advies van de auditeur, zegt: “In deze casus toont u uw functioneel belang niet aan, en dus moet u een persoonlijk belang aantonen.” Dit geldt door iedereen.

De termijn om een beroep in te stellen bij de Raad van State tegen een beslissing van de gemeenteverheid wordt gestuit ten voordele van degene die een klacht indient bij de toezichthoudende overheid, op voorwaarde dat die klacht aangetekend wordt verzonden voor het verstrijken van de beroepstermijn en van de termijnen voor het uitoefenen van het toezicht.

Als u naar de Raad van State stapt buiten de termijn van 60 dagen, kan uw beroep nog ontvankelijk zijn, op voorwaarde dat uw klacht binnen die termijn was ingediend. Dan wordt hij gestuit. Op dat vlak zijn de rechten gevrijwaard. Ik zie niet in dat er enig initiatief zou moeten worden genomen. Het functioneel belang van een gemeenteraadslid staat als een paal boven water in de vaste rechtspraak van de Raad van State.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik heb deze vraag om uitleg niet polemisch gesteld, dat zult u wel begrepen hebben. Ik raad u aan dat arrest en het verslag van de auditeur eens te lezen.

Ook gelet op de memorie van toelichting van het Gemeentedecreet moeten we dan eens kijken of er niet ergens een tegenspraak is tussen het decreet dat een aantal rechten toekent aan het gemeenteraadslid en de wijze waarop de Raad van State dat interpreteert. Ik raad aan om uw diensten dat arrest eens te laten lezen.

Minister Geert Bourgeois: Ik ga het zelf met heel veel aandacht lezen. Ik herhaal dat de rechtspositieregeling op zich niet met het functioneel belang kan worden aangevochten. Je moet aantonen dat bij het tot stand komen van die rechtspositieregeling je rechten als gemeenteraadslid geschonden zijn, de bevoegdheid van de gemeenteraad geschonden is of er regelgeving miskend is bij de uitoefening van de functie als gemeenteraadslid. Als je dat niet kunt aantonen, heb je geen functioneel belang.

De heer Joris Van Hauthem: In het decreet wordt het bijzonder eigenaardig gesteld.

Minister Geert Bourgeois: Ik zie het niet als een polemische vraag. Functioneel belang is een vast begrip.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de taks op windmolens

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Mijnheer de minister, collega's, windenergie is een hot topic. Elke dag wordt er in Vlaanderen wel een actiegroep opgericht om te protesteren tegen de bouw van windmolens. Ook veel lokale besturen worden hiermee geconfronteerd. We zijn het allemaal eens met de Europese, Belgische en Vlaamse doelstellingen om meer te investeren in groene en hernieuwbare energie. De vraag is hoe die doelstellingen kunnen worden bereikt. Windenergie kan daar een middel toe zijn.

België en Vlaanderen scoren op dit moment niet zo goed voor windenergie. In de ranking van de Europese landen staan we op dit moment op plaats veertien. Het is niet onlogisch: windmolens in Vlaanderen plaatsen is een heikele opdracht. Niemand wil er een in zijn achtertuin.

Sommige lokale besturen denken eraan om het plaatsen van die windmolens door een lokale taks te sturen. Alveringem is al twee keer met een voorstel voor windmolentaks gekomen. Mijnheer de minister, blijkbaar hebt u die geschorst.

In andere commissies in dit parlement hebben we al vaker over windenergie gesproken. Vorige week nog kondigde minister Muyters aan dat er een werkgroep komt om het ruimtelijke afwegingskader voor het plaatsen van windturbines verder uit te werken. De hele discussie toont aan dat er nood is aan een uniforme en Vlaamse aanpak.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover gemeenten, in casu Alveringem, die ondanks eerdere schorsingen toch een dergelijke taks willen invoeren? Ziet u een mogelijkheid voor een fiscale sturing van het locatiebeleid voor windturbines? Ziet u een mogelijkheid om eventueel samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een Vlaamse uniforme regeling uit te werken voor de fiscale behandeling van windturbines? Uiteindelijk bestaan er ook terrastaksen. Waarom zouden er geen windmolentaksen kunnen bestaan?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de gemeenteraad van Alveringem had een beslissing genomen. Die is geschorst door de gouverneur en ondertussen heeft de gemeenteraad beslist om bijkomend te motiveren. Mijnheer de minister, het dossier ligt hoogstwaarschijnlijk al op uw bureau of komt daar heel binnenkort terecht.

Ik ben lokaal schepen van Financiën. Volgens mij kan een gemeente alles belasten, tenzij het uitdrukkelijk door de wet verboden is. Vandaag lijkt me een dergelijke belasting door de Belgische en Vlaamse regelgeving niet uitgesloten, of het zou in een ander orgaan moeten zijn.

Iedereen heeft de mond vol van duurzame energie, tot op het moment dat een project in zijn achtertuin terechtkomt. Dan is de achtertuin van de buurman zoveel meer geschikt. Ik spreek uit ervaring. Het is goed dat minister Muyters vorige woensdag het engagement heeft genomen om het ruimtelijk afwegingskader te herbekijken voor het plaatsen van windmolens.

Het creëren van duurzame energie is onmogelijk tenzij het gesubsidieerd wordt. Zonnepanelen en windmolens worden sterk gesubsidieerd door groenestroomcertificaten en enkele andere zaken. Het is een eigenaardige situatie: een bestuur heft een belasting op iets dat enkel via subsidies rendabel is. Het lokale bestuur doet een afroming op de subsidies. Dergelijke projecten zijn zonder subsidies niet marktconform en kunnen niet concurreren met de private sector. Langs de ene kant vind ik het een eigenaardig verhaal. Het is een belasting heffen op subsidies. Langs de andere kant komt het de lokale besturen toe om hierin wat sturend op te treden.

Mijnheer de minister, de provincie West-Vlaanderen heeft intussen de beslissing genomen om dertien zones af te bakenen waar windmolens zouden kunnen worden ingeplant. De bewuste zone is vandaag on hold gezet: de militairen tekenen immers verzet aan omdat die zone zich situeert in de nabijheid van het militair domein van Koksijde. Toch hebben bepaalde politici zich op dit domein kunnen profileren.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De leden behandelen de vraag met een andere invalshoek. Mijnheer Bothuyne, besluiten over belastingen zijn net zoals andere beslissingen van de gemeentelijke overheid onderworpen aan administratief toezicht. Artikel 249 bepaalt dat de toezichthoudende overheid beslissingen toetst aan het recht en het algemeen belang. Het algemeen belang is elk belang dat ruimer is dan het gemeentelijke belang. Met recht bedoelen we ook het Europese recht.

In omstandigheden zoals die van de gemeente Alveringem is het gebruikelijk dat de gouverneur, vooraleer die een beslissing neemt, het standpunt vraagt van de minister van Binnenlands Bestuur, om te komen tot een eenvormige aanpak. Mijn standpunt, dat ik heb meegedeeld aan de gouverneur, was dat een dergelijke belasting in strijd is met het algemeen belang en met het recht.

Voor het algemeen belang verwijs ik naar de EU-richtlijnen 2001/77/EG en 2009/29/EG. Die leggen de lidstaten bindende doelstellingen op voor het aandeel aan hernieuwbare energie. Voor ons land is dat 13 percent, zoals u weet.

Het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 bepaalt een groeipad voor het aandeel van de elektriciteitsproductie te winnen uit hernieuwbare bronnen. Het gaat om jaarlijks stijgende quotumverplichtingen waarop bij niet-naleving administratieve geldboetes staan.

De beleidsdoelstellingen zijn bevestigd in het huidige Vlaamse regeerakkoord. Daarin is afgesproken om de nodige maatregelen te nemen om zowel de Europese als de decretale doelstellingen voor energie-efficiëntie, warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energie te realiseren.

Het is ook een schending van het recht. Richtlijn 2009/28/EG bepaalt immers dat lidstaten een nationaal actieplan moeten opstellen met specifieke maatregelen voor energie uit hernieuwbare bronnen: onder andere uitbreiding van bestaande infrastructuur, bespoediging van vergunningsprocedures en het verminderen van niet-technologische belemmeringen. Een gemeentelijke belasting kan beschouwd worden als een niet-technologische belemmering.

Artikel 10 van het EG-verdrag verplicht alle lidstaten om zich te onthouden van maatregelen die de verwezenlijking van een door een richtlijn voorgeschreven resultaat ernstig in gevaar kunnen brengen. Ik heb u gewezen op twee bestaande richtlijnen.

De bedoeling van het standpunt dat gevraagd wordt aan de minister, is te komen tot eenvormigheid in heel Vlaanderen. Op basis van mijn advies heeft de provinciegouverneur van West-Vlaanderen de uitvoering van het raadsbesluit van Alveringem geschorst op 21 oktober 2009. Het is een gewoon schorsingsbesluit. Er is geen sprake van een dubbele schorsing. Het is een volstrekt normale procedure.

U kent het vervolg van het scenario. De gemeente heeft 60 dagen tijd om een nieuw besluit in te sturen: om het te handhaven en beter te motiveren of om het in te trekken. Dan heeft de Vlaamse Regering nog eens 30 dagen tijd om dat gemeentebesluit al of niet te vernietigen. Zoals de heer Verfaillie zegt, is er een nieuw besluit genomen. Eerstdaags krijg ik dat op mijn bord. Het is namelijk gisteren binnengekomen bij de diensten. Ik heb het nog niet bekeken en heb er nog geen advies over gekregen.

Met betrekking tot de eerste beslissing heb ik dus mijn standpunt meegedeeld aan de gouverneur, die op basis daarvan tot de schorsing is overgegaan. Ten aanzien van de tweede beslissing neem ik nu geen standpunt in. U kent mijn algemene visie, maar ik moet eerst bekijken hoe men het nu motiveert en tegemoetkomt aan eventuele bezwaren, om dan te komen tot een nieuw standpunt.

Mijnheer Bothuyne, u vraagt of ik een uniforme regeling wil uitwerken. Volgens mij moet die vooral komen vanuit Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Energie. Een uitgebreide omzendbrief dateert van 12 mei 2006. Die houdt rekening met factoren van leefmilieu en ruimtelijke ordening, zoals bewoning, landbouw, duurzaam energiegebruik, grondgebruik, geluidsimpact, lichtreflectie enzovoort. Dat lijken mij de factoren waarmee rekening moet worden gehouden. Minister Muyters heeft inderdaad gezegd dat hij spoedig een werkgroep zal opstarten. Dat zal gebeuren in samenwerking met andere collega's.

De provincie West-Vlaanderen heeft nu al dertien zones afgebakend, zoals de heer Verfaillie zegt. Dat lijkt me de manier van aanpakken. Ik heb begrepen dat Alveringem naar dit middel grijpt vanwege de volgens de gemeente storende impact op het landschap. Het lijkt me dus

best om een kader af te spreken voor de inplanting van windmolens, zodat die spoort met het beleid dat we willen voeren inzake ruimtelijke ordening, leefmilieu, last voor de omwonenden en aspecten zoals visuele impact.

Ik ben van mening dat een belasting heffen op deze vorm van hernieuwbare energie niet de goede manier is om op te treden. Het was duidelijk de bedoeling van de gemeente om een ontradend effect te hebben en te vermijden dat er windmolens geplaatst worden.

De heer Robrecht Bothuyne: Bedankt voor uw uitgebreide antwoord, mijnheer de minister. Ik heb begrepen dat de gemeente Alveringem ondertussen ongeveer dezelfde taks heeft goedgekeurd met een iets uitgebreidere motivatie. Het zou gaan om een positieve belasting die het draagvlak bij de bewoners voor dergelijke projecten zou moeten vergroten: een collectieve compensatie voor de collectieve hinder. Ik begrijp uit het eerste deel van uw antwoord dat u waarschijnlijk zult adviseren om deze beslissing te schorsen. Ik begrijp ook dat u op basis daarvan geen ruimte ziet voor een lokaal fiscaal beleid in dezen.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, ik denk dat u de provincie West-Vlaanderen zeer dankbaar mag zijn omdat ze meedenkt met de lokale besturen over hoe windmolens effectief kunnen worden ingeplant. (*Opmerkingen*)

Het is een bovengemeentelijke taak. Daarvan zijn we allemaal overtuigd. Mijnheer de minister, ik denk dat dit dossier zonder voorwerp zal zijn. De zone Veurne-Alveringem is een van de dertien door de provincie West-Vlaanderen afgebakende zones. De militairen wensen daar een corridor van 8 kilometer in acht te nemen voor hun radarinstallaties. Op relatief korte termijn zullen daar geen windmolens komen. De beslissing van de gemeente Alveringem is dus zonder voorwerp. Toch bedankt voor uw antwoord dat de beslissing van Alveringem niet wettelijk is.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Mijnheer de minister, ik denk dat er lang getwist zou kunnen worden door de bijna wetmatigheid die u oproept tussen algemeen belang en door de Vlaamse Regering genomen beleidsopties. Uw tweede argumentatie gebaseerd op de schending van recht is volgens mij wel afdoende. Dat ondersteun ik.

Wanneer u als minister merkt dat lokale besturen gebruik maken van een belastingreglement om doelen te bereiken waarvoor een ander instrumentarium moet worden ingezet, moet u inderdaad ingrijpen. De steden en gemeenten beschikken over fiscale autonomie, maar ze mogen die niet misbruiken voor bijvoorbeeld ruimtelijke doelstellingen, voor een prohibitief belastingbeleid waardoor geen windmolens kunnen worden gerealiseerd of waardoor bijvoorbeeld quads verdwijnen uit het stadsbeeld. Als die moeten verdwijnen, moet andere wetgeving worden aangepast. Het kan niet door het heffen van een exorbitante belasting op dat voertuig.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer van Rouveroij, ik moet mij houden aan wat dit parlement heeft goedgekeurd. Artikel 249 van het decreet zegt uitdrukkelijk dat de toetsing gebeurt aan het recht en aan het algemeen belang, namelijk aan elk belang dat ruimer is dan het gemeentelijk belang. Dat heeft de decreetgever gewild.

De heer Sas van Rouveroij: In het kader van het kerntakendebat hebben we het daarover heel lang gehad. Guido Decoster was daar nog getuige van. Ook het lokale kan overigens algemeen belang zijn, maar van lokale orde. Dat klinkt contradictorisch, maar is het niet. Maar goed, het ging erover of een algemeen belang per definitie een adjectief is voor het belang dat door de Vlaamse decreetgever wordt gesteld. Daarover waren we het niet eens. De heer Durnez was daar toen voor de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), ik voor de VVSG. Ik kreeg de indruk dat dat debat niet was uitgeput.

Minister Geert Bourgeois: Nu zit u hier met het petje van Vlaams volksvertegenwoordiger. Het is een boeiende vraag.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het dossier van de niet-benoeming van een aantal kandidaat-burgemeesters

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, de sage van het niet-benoemen van een aantal kandidaat-burgemeesters uit de Rand duurt al voort sinds de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. Op 14 november 2007, meer dan een jaar later, besliste uw voorganger als minister van Binnenlands Bestuur met een besluit om de kandidaat-burgemeesters van Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem niet te benoemen, op basis van het rapport van de gouverneur van Vlaams-Brabant en het rapport van de procureur-generaal.

Op basis van datzelfde rapport werd in 2007 de kandidaat-burgemeester van Sint-Genesius-Rode wel benoemd, niet omdat zij niet in de fout was gegaan in het verleden, maar omdat zij toch haar enorme goede wil had getoond door bij de organisatie van de federale verkiezingen van 2007 zowaar de taalwetgeving correct toe te passen, meer bepaald bij het rondsturen van de oproepbrieven. Het is een beetje alsof je twee keer door het rode licht mag rijden, als je de volgende keer maar door het groene licht rijdt, dan wordt je rijbewijs niet afgenomen.

Er is een nieuwe voordracht geweest met dezelfde kandidaat-burgemeesters. Op 24 november 2008 werd bij besluit van de Vlaamse Regering opnieuw beslist om de drie kandidaat-burgemeesters niet te benoemen. Dat heeft nogal wat voeten in de aarde gehad, zoals u weet, mijnheer de minister. De vraag was of men de voordracht niet zou beantwoorden ofwel een besluit zou nemen om niet te benoemen. Uiteindelijk heeft de Vlaamse Regering beslist om een besluit te nemen om niet te benoemen.

Uit de beleidsnota die we vorige week besproken hebben, blijkt dat de meerderheden van de gemeentebesturen van Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem voor de derde keer een aanvraag hebben ingediend tot benoeming van dezelfde kandidaat-burgemeesters die al twee keer werden afgewezen. Uit diezelfde beleidsnota blijkt ook dat het gemeentebestuur van Sint-Genesius-Rode bij de organisatie van de verkiezingen van 2009 opnieuw in de fout is gegaan. Dat wisten we al. Ze hebben één keer de taalwetgeving correct toegepast voor verschillende verkiezingen in al die jaren. Daarvoor hebben ze groen licht gekregen. De burgemeester is benoemd en de eerstvolgende verkiezing gaat men opnieuw in de fout. Het was al een fout om haar in 2007 alsnog te benoemen.

Mijnheer de minister, wanneer is de aanvraag van de gemeenten Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem, om dezelfde kandidaat-burgemeesters voor een derde keer voor te dragen, ingediend? Ik hoop niet dat het nog eens maanden moet duren voor alle adviezen binnen zijn. In feite is de niet-benoeming gebeurd op basis van feiten die onherroepelijk zijn. Dat dossier is afgesloten. In 2007 heeft men een aantal manifeste overtredingen van de taalwetgeving vastgesteld. Dat kan men niet meer terugschroeven. Men heeft echt niet zoveel tijd nodig om tot de conclusie te komen dat ook deze keer de drie kandidaat-burgemeesters niet benoemd kunnen worden. Hebt u deze aanvraag al behandeld?

Bij de bespreking van de beleidsnota hebt u gezegd, mijnheer de minister, dat u de kandidaten niet zou benoemen. Dat kunt u op twee manieren doen: de aanvraag verder laten lopen of formeel als Vlaamse Regering een besluit nemen om niet te benoemen. Dat is toch een groot verschil.

Mijnheer de minister, wanneer meent u dat het nu eens eindelijk zou passen om ten aanzien van de betrokken kandidaat-burgemeesters de tuchtprocedure, zoals voorzien in het decreet,

in te zetten? De tuchtprocedure zou moeten leiden tot de afzetting van die drie heerschappen als eerste schepen en waarnemend burgemeester. Wij kunnen ons allemaal op de borst kloppen en zeggen dat wij niet benoemen, maar ze zijn nog altijd eerste schepen en in die hoedanigheid eerste burgemeester met alle bevoegdheden van een gewone burgemeester die wel benoemd is.

Mijnheer de minister, die heerschappen laten het niet aan hun hart komen dat ze niet benoemd zijn tot burgemeester. In hun gemeente worden ze informeel als burgemeester beschouwd. Het doet hun niks dat ze niet benoemd zijn. Ze zijn waarnemend burgemeester en blijven dat. Een eventueel besluit van u zal daaraan niks veranderen. De Vlaamse Regering en zeker u, mijnheer de minister, moeten eens een stap verder gaan. Als het weer blijft bij niet benoemen, hetzij via besluit, hetzij zonder besluit, kunnen zij tot 2012 gewoon de functie van burgemeester blijven uitoefenen. Ik dacht niet dat dat de bedoeling was van het eerste besluit van 2007 om ze niet te benoemen.

Mijnheer de minister, loopt er ten aanzien van leden van het gemeentebestuur van Sint-Genesius-Rode, in het licht van de overtredingen die gemaakt zijn bij de organisatie van de verkiezingen van 2009, al een tuchtonderzoek?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, de voordracht van de drie kandidaat-burgemeesters is opnieuw bij de gouverneur ingediend op 1 april 2009. Het bleek dat die voordrachten ontvankelijk zijn. Er is een positief advies van de procureur-generaal. De gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant heeft in zijn advies opnieuw voorbehoud gemaakt omdat de drie kandidaat-burgemeesters meermaals de taalwetgeving hebben overtreden: ten eerste bij het versturen van de oproepingsbrieven bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2006, de federale verkiezingen van 2007 en de Vlaamse en Europese verkiezingen van 2009 en ten tweede door het taalgebruik bij vergaderingen, georganiseerd door de respectieve gemeentebesturen van Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem.

De zaak ligt nu bij mij voor beslissing. Zoals ik u gezegd heb bij de bespreking van de beleidsnota, onderzoek ik momenteel alle sporen. Meer kan ik u daarover nu niet zeggen. Ik maak werk van een oplossing. Ik probeer een einde te maken aan die carrousel. Meerdere sporen zijn mogelijk. Op dit ogenblik heb ik geen beslissing genomen. Ik ben het volop aan het voorbereiden samen met mijn administratie.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, u hebt twee vragen niet beantwoord. De laatste twee.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb gezegd dat ik geen enkele beslissing genomen heb.

De heer Joris Van Hauthem: Dat antwoord is ontgoochelend. Het is de derde keer dat dezelfde kandidaat-burgemeesters worden voorgedragen. Het is de derde keer dat er een onderzoek moet gebeuren naar de feiten op basis waarvan ze de eerste keer niet benoemd zijn. Die feiten zijn er. Die zijn onherroepelijk.

Mijnheer de minister, als we u vragen of u een besluit gaat nemen om hen te benoemen of gewoon de zaak naast u neerlegt, dan antwoordt u dat u nog niets hebt beslist en een paar sporen gaat onderzoeken. Wat belet u om een beslissing te nemen, waarom moet dat weer zo lang duren? Ik hoop dat u eindelijk de tuchtprocedure inzet, maar daar wilt u ook niets over zeggen. U zegt in feite dat u het dossier hebt en dat we zullen zien wat we zullen zien. U antwoordt dus niet.

We hebben een voorstel van decreet ingediend, ook in de vorige legislatuur, om aan die carrousel een einde te maken. U moet het eens goed lezen. We zeggen: “Als kandidaat-burgemeesters met een afgerond dossier afgewezen zijn, kunnen ze nooit meer voorgedragen worden in dezelfde legislatuur.” De meerderheid vond het toen nodig om dat weg te stemmen als iets belachelijks. Misschien is het een spoor dat u nu zult volgen. Waar het voor mij op

aankomt, is dat u vanuit deze commissie en dit parlement een heel duidelijk signaal geeft, dat u een besluit neemt om hen niet te benoemen en eindelijk de tuchtprocedure inzet, want ze hebben al veel te lang met onze voeten gespeeld. Dat antwoord krijg ik zelfs van een N-VA-minister van Binnenlands Bestuur niet. Dat spijt mij geweldig.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, de conclusie is voor uw rekening. Ik heb in mijn beleidsnota geschreven dat ik niet tot benoeming overga, ik heb dat hier de vorige keer ook gezegd.

De heer Joris Van Hauthem: Op welke manier?

Minister Geert Bourgeois: Op welke manier? Dat zult u te weten komen als ik mijn beslissing heb genomen. Ik ga niet sporen onderzoeken, ik ben sporen aan het onderzoeken. Ik onderzoek alle sporen, en dat is mijn verantwoordelijkheid en mijn beslissing. Ik ga die doordacht nemen, maar dat ik niet opnieuw ga benoemen, dat weet u al. Alleen de manier waarop ben ik inderdaad aan het onderzoeken. Ik zeg niet dat ik dat ga onderzoeken, ik ben daarmee bezig op een doordachte manier.

U wilt nu een spelletje spelen door te zeggen dat een N-VA-minister niet eens wil zeggen dat hij niet gaat benoemen. Ik heb het al gezegd en geschreven en ik herhaal het nu nog eens.

De heer Joris Van Hauthem: Het is jammer. Uw fractie heeft op de duur ook het inzetten van de tuchtprocedure gevraagd om een einde te stellen aan die carrousel. Ik stel vast dat dat antwoord er vandaag niet komt en dat u zegt: “Wacht maar af en we zullen zien wat we zien.” Dat is bijzonder jammer.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de besparingsmaatregelen bij het inburgeringsbeleid in Brussel en de gevolgen ervan voor de vzw bon (Brussels Onthaalbureau)

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag om uitleg is er gekomen omdat het inburgeringsbeleid in Brussel zwaarder dreigt te worden aangetast dan dat in Vlaanderen. We weten dat deze regering voor besparingen staat, we hebben daar ook begrip voor, gezien de economische toestand. In Brussel staat er een vrij grote hypotheek op het inburgeringsbeleid van de komende jaren.

Dat beleid wordt vormgegeven door de vzw bon – voorheen het Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers, nu gewoon het Brussels Onthaalbureau – en is zoals de andere onthaalbureaus in de andere Vlaamse provincies en steden een gevolg van het Inburgeringsdecreet van 2004, met dien verstande dat er in Brussel een andere invalshoek is dan in de rest van Vlaanderen.

In Vlaanderen is het inburgeringsbeleid verplicht, terwijl we in Brussel, aangezien er geen subnationaliteit bestaat en we de mensen juridisch niet kunnen onderscheiden, of ze Vlaming, Franstalige, Brusselaar, Belg of wat ook zijn, de doelgroep niet zomaar afbakenen van mensen die zich verplicht moeten inburgeren. Het gebeurt dus op vrijwillige basis. Nochtans gebeurt dat met enig succes.

Van de ongeveer 15.000 inburgeringstrajecten die de Vlaamse Regering ter beschikking stelt van alle onthaalbureaus, zijn er een 2000-tal aan Brussel toegewezen. Die geraken ook grotendeels ingevuld, ondanks het vrijwillige karakter. In Vlaanderen zijn er 15.000 tot

20.000 nieuwkomers per jaar, in Brussel is dat voor een veel kleinere stad en stedelijk gewest ongeveer hetzelfde aantal. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest verwelkomen we 15.000 cursisten per jaar, niet in inburgering, maar in NT2. Dat zijn mensen die vrijwillig Nederlands leren.

Dat betekent dat er in Brussel een vraag is van mensen om Nederlands te leren, dat er een vraag is van nieuwkomers om zich in te burgeren. Dat heeft natuurlijk te maken met de kansen die het Nederlands ook in Brussel geeft qua sociale mobiliteit.

We weten welke bezuinigingen de inburgeringssector moet doen, maar doordat de vzw bon de voorbij twee jaar sterk heeft geïnvesteerd om dat inburgeringsbeleid in Brussel te laten renderen en om het maatschappelijk aandeel ervan in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te vergroten, heeft het een deel van zijn reserves ingezet, met goedkeuring van het kabinet en de administratie, in overleg en met een strategisch inzicht. Daardoor gaan de middelen die men heeft ingezet, volgend jaar dalen van 4 miljoen naar 2,85 miljoen euro. Dat is nog altijd zeer veel geld, maar wel meer dan 1 miljoen euro minder.

De vzw heeft zelf al een aantal besparingen doorgevoerd; ze blijft dus niet bij de pakken zitten.

Eén vestigingsplaats wordt binnenkort gesloten, een aantal personeelsleden wordt ontslagen, anderen worden niet vervangen. Dit betekent een terugval van 10 personen op een totaal van 78 mensen.

Daarnaast blijft de verantwoordelijkheid van de regering om aan te geven hoe ze de toekomst van het Vlaams inburgeringsbeleid in Brussel ziet. Mijnheer de minister, hoe kunt u de garantie bieden dat de vzw bon en bij uitbreiding het Vlaams inburgeringsbeleid in Brussel in de toekomst maatschappelijk rendabel kan zijn, dat ze voldoende mensen blijft inburgeren? Hoe kunt u de verdere werking garanderen binnen het bestaande budgettaire kader?

Mijnheer de minister, dit is een open vraag, maar niet zonder belang. Het zou jammer zijn dat alle inspanningen die uw voorganger, gesteund door uw fractie – of ze in de meerderheid of de oppositie zat – in het inburgeringsbeleid in Vlaanderen in het algemeen en in Brussel in het bijzonder, heeft ingezet, onder druk komen of teniet worden gedaan.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Straks hebben we de bespreking van de beleidsnota Inburgering 2009-2014, waarin al die aspecten mee aan bod zullen komen. Mijnheer Gatz, uw vraag is voorbarig in die zin dat er nog geen definitieve besluitvorming is. Dat er moet worden bezuinigd bij Inburgering is een feit, jammer genoeg. Tegelijk is er ook een provisie om te kunnen ingaan op de nieuwe inburgeraars die op ons afkomen ten gevolge van de regularisatieprocedure, waar mijn partij in tegenstelling tot de uwe niet verantwoordelijk voor is.

De oefening die we maken, is voorlopig. Er zijn nog geen definitieve afspraken. We zijn in gesprek met de vzw bon. Het is jammer dat het probleem nu wordt aangekaart, maar dat is uw volste recht als volksvertegenwoordiger. Volgens de eerste voorlopige cijfers is het niet in Brussel dat de zwaarste besparing zal gebeuren, integendeel. De cijfers wijzen erop dat dat op andere plaatsen zal gebeuren. Ik zal rekening houden met de specifieke situatie van Brussel.

U hebt ook gezegd dat er jaarlijks 15.000 mensen naar het Huis van het Nederlands komen. Dat is zonder enige verplichting en daarom formidabel veel – ik vind dat schitterend. Daaruit afleiden dat Brussel meer casussen heeft, is echter niet juist. Brussel heeft ongeveer 1500 mensen die het traject doorlopen. Als je daarop dezelfde cijfers zou toepassen als in het Vlaamse Gewest, dan zou je aan 5000 komen, want Vlaanderen slaagt erin ongeveer een derde te betrekken. Dit is geen kritiek, het is een vaststelling.

Ik weet dat het bijzonder moeilijk is, mijnheer Gatz. Ik apprecieer uw tussenkomst ten voordele van bon, want we weten in welke omstandigheden er wordt gewerkt. Ik ben verwonderd dat er zoveel mensen vrijwillig naar het Huis van het Nederlands komen en dat er

daarvan een aantal mensen het inburgeringstraject doorlopen. Brussel is daarom apart behandeld tot nu toe en krijgt 15 percent van de totale subsidie zonder dat daar een aantal te realiseren trajecten tegenover staat. Het is een forfaitair percentage dat aan Brussel is toegekend, wat niet het geval is bij de andere onthaalbureaus.

Dat is logisch omwille van de problemen die ik heb geschetst, en omdat er geen structurele kanalen zijn die mensen toeleiden naar de onthaaltrajecten, zoals dat in het Vlaamse Gewest wel gebeurt. Brussel heeft, net als de andere onthaalbureaus, in de voorbije periode kunnen genieten van de extra investeringen. Wat daarbij opvalt, is dat de vzw bon de beschikbare middelen heeft aangewend om te investeren, ook een groot deel van de middelen uit reserves. Dat is gebeurd om te investeren in kwaliteit in een bijzonder moeilijke omgeving. De vzw bon kan goede praktijken voorleggen inzake de werving, de kwaliteit van de trajecten, de samenwerking met andere organisaties, de bekendmaking van inburgering in Brussel. Dat zijn allemaal zaken die niet zo vanzelfsprekend zijn. Mijnheer Gatz, ik deel uw bekommernis en wil absoluut niet dat dit op de een of andere manier verloren zou gaan.

Wat ik wel wil opmerken, is dat de vzw bon de reserves heeft aangewend voor zijn structurele werking. Het decreet laat toe dat onthaalbureaus tot 50 percent van het subsidiebedrag als reserve aanleggen. Dat is heel veel. Die reserve dient om schommelingen in het aantal mensen dat een traject volgt, te kunnen opvangen, of om te vermijden dat als er een vermindering is van het aantal trajectlopers, ervaren medewerkers zouden moeten worden ontslagen.

De vzw bon heeft de voorbije jaren systematisch een deel van die reserves ook structureel aangewend. Dat is gebeurd met goedkeuring van het vorige kabinet, zowel in 2008 als in 2009. Ik heb de begroting 2010 nog niet kunnen inkijken, maar in 2008 en 2009 zijn meer dan 500.000 euro middelen meer ingezet dan de beschikbare subsidies. Reserves die bedoeld zijn om die schommelingen in de instroom op te vangen, in neerwaartse of in opwaartse zin, zijn niet bedoeld om de structurele werking te financieren. Dat is een randbemerking die ik wil maken.

In al mijn beleidsdomeinen ga ik voor efficiëntie. De besparing dwingt ons daartoe. Ook mijn agentschappen en administraties zijn daarmee bezig. De kostprijs van inburgering in Brussel is in vergelijking met de andere onthaalbureaus toch wel heel hoog. Als ik dat deel door het aantal gerealiseerde trajecten, stel ik vast dat een inburgeringstraject in Brussel ongeveer 2800 euro kost. Dat is 1200 euro meer dan in Vlaanderen. Ik ben de eerste om te zeggen dat het normaal is dat dat in Brussel meer kost omdat er meer werving moet gebeuren, omdat er geen structurele toeleiding is, omdat men een ander communicatiebeleid moet voeren enzovoort. Ten opzichte van 1600 euro, wat in andere onthaalbureaus ruimer is dan de effectieve kostprijs, is het verschil per traject van 1200 euro aan de hoge kant, ook al zeg ik dat met respect voor de specifieke situatie van Brussel. Zonder kwaliteitsverlies, zonder te moeten inboeten op de werking, moet dat efficiënter kunnen. Dat is de uitdaging waar we voor staan en waartoe we moeten komen in samenspraak met de verantwoordelijken van de vzw bon.

Ik ben daar volop mee bezig. Nadat de begroting is goedgekeurd door het Vlaams Parlement, zal ik in dialoog gaan met de Inspectie van Financiën met betrekking tot de financiering van de onthaalbureaus. De inspectie had vroeger al enkele opmerkingen geformuleerd over sommige uitgaven in Brussel. Ik ga nu een voorstel aan de Inspectie van Financiën voorleggen dat rekening houdt met vier zaken.

Een: de regelgeving die het financieringsmechanisme van de onthaalbureaus bepaalt; twee: het in te teren bedrag van 3,25 miljoen euro dat alle onthaalbureaus samen moeten realiseren; drie: de ingeschatte impact van de regularisatie op de verschillende onthaalbureaus – regularisatie waarvan ik vandaag hoor dat de auditeur zou adviseren om tot schorsing over te gaan, maar ik ga ervan uit dat er een andere poging zal worden ondernomen om de regularisatieprocedure te regulariseren, we hebben daarvoor een provisie op onze begroting, ik neem aan dat Brussel daarvan een serieuze impact zal ondergaan – en vier: de

problematiek van de reservevorming die is ontstaan als gevolg van het financieringssysteem en die geen ideaal verdelingsmechanisme bevat. Daarover is vorig jaar een studie gemaakt door PricewaterhouseCoopers, die zegt dat het probleem van reservevorming moet worden aangepakt.

Met het oog daarop heb ik met alle onthaalbureaus gesprekken gevoerd, ook met de vzw bon. Die lopen nog. Ik wil absoluut vermijden dat de werking van die bureaus zou worden ontwricht. Voor alle bureaus moeten we in het kader van de besparingen interen op de reserves die er zijn. In Brussel worden die aangewend voor de structurele werking, wat een bijkomend probleem creëert. De directeur van Brussel weet heel goed dat we de specifieke situatie van Brussel erkennen en dat we begrijpen dat er een forfaitair bedrag nodig is boven op de trajectprijs om tot een kwaliteitsvolle werking te komen.

Eerst moet de begroting worden goedgekeurd, dan voer ik besprekingen met de Inspectie van Financiën, en dan zal ik opnieuw contact nemen met alle onthaalbureaus, zeker ook met Brussel om te komen tot een goede oplossing. Ik heb al een bepaalde visie voor ogen die ook rekening zal houden met het feit dat ik zal moeten putten uit de provisie op de begroting, gelet op de besparingen, om tegemoet te komen aan de werking van Brussel. Ik ben vast van plan om dat te doen. We gaan niet eindigen bij het bedrag dat er tot nu toe was. Er wordt overal bespaard. Ik wil dat vragen in alle rust en zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van het werk. Alle onthaalbureaus zullen dat moeten doen. Ik wil dat doen in open dialoog. Ik ben er zeker van dat we tot een oplossing zullen komen die tegemoetkomt aan dit probleem en die zeker rekening houdt met de specifieke situatie van Brussel.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijn vraag om uitleg is misschien voorbarig ten aanzien van de beleidsnota, al weet ik niet hoe de werkzaamheden hier zijn geregeld. Het kan natuurlijk dat een deel van de bespreking van de beleidsnota naar later wordt verschoven, wat in andere commissies soms ook gebeurt. In die zin is mijn vraag acuut, niet alleen voor dit onthaalbureau, misschien ook voor andere. Ik vraag dus enig begrip hiervoor.

Mijnheer de minister, u hebt aangegeven dat er door de beslissing van de federale regering wellicht meer inburgeringstrajecten moeten komen, op de dag dat de Raad van State de regelgeving daarover heeft vernietigd. Met of zonder regelgeving, met of zonder regularisatie, op welke manier ook, zijn we het erover eens dat de kans dat de Vlaamse overheid de komende jaren meer zal moeten inzetten op integratie en inburgering nu eenmaal reëel is. Dat is een gewone maatschappelijke evolutie.

Mijnheer de minister, u hebt ook een kanttekening gemaakt bij mijn cijfers en op de as vrijwillig-verplicht geduid. Daar vinden we elkaar wel. Op dit ogenblik is de Vlaamse Gemeenschap de enige die in een pioniersrol inburgeringstrajecten aanbiedt, maar de discussie op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, ook binnen Franstalige kringen, is bezig, omdat men van wat men eerst als een soort alien beschouwde, namelijk Vlaamse inburgeringstrajecten in de hoofdstad, nu het maatschappelijk nut inziet. Ook aan Franstalige kant ziet men in dat dit zoden aan de dijk zet.

Ik begrijp dat inzake de reserves een en ander zal moeten worden herbekeken, al herhaal ik dat alle beslissingen van de vzw bon in het verleden in overleg met kabinet en administratie zijn gebeurd. Aangezien u alle inburgeringstrajecten in Vlaanderen en Brussel gaat doorlichten, is het niet abnormaal dat u dat voor de vzw bon gaat doen. Buiten de toeleiding en de publiciteit om op vrijwillige basis meer mensen naar de inburgeringstrajecten in Brussel te krijgen, heeft men meer gestopt in de begeleiding en het inhoudelijk aanbod om het aantrekkelijker te maken, zodat de vrijwillige basis geen hinderpaal wordt.

Mijnheer de minister, over de grond van de zaak zijn we het eens. U wilt oplossingsgericht te werk gaan. De komende maanden kunnen we hierop terugkomen in de hoop dat niet alleen voor de vzw bon, maar ook voor de hele inburgeringssector een milde besparingsoperatie kan

worden gerealiseerd, die ervoor zorgt dat de hoofdzaak van het inburgeringsbeleid in Vlaanderen en Brussel overeind blijft.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Gatz, u zult merken dat ik in de beleidsnota specifiek aandacht heb voor dit probleem. Ik ben blij dat we op dezelfde golflengte zitten. Het is niet mijn bedoeling om de werking te fnuiken. Ik heb bewondering voor wat daar gebeurt. U hebt terecht verwezen naar de cijfers van het Huis van het Nederlands. 15.000 op jaarbasis is een heel mooi cijfer. Alleen moeten we erin slagen om nog meer mensen naar inburgering toe te leiden.

Met het oog daarop heb ik op 21 december een gesprek met de VGC over dit probleem van inburgering en integratie in Brussel. Als u bijkomende ideeën hebt, mijnheer Gatz, want u kent de situatie veel beter dan ik, dan zijn die welkom. We moeten heel creatief zijn en zoeken naar oplossingen. Ik ben blij dat we op dat vlak op dezelfde golflengte zitten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■